

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 1

Kaupunginvaltuusto

Kokouskutsu ja esityslista

Aika 03.02.2025 18:00 -

Paikka Kaupungintalo, valtuustosali

	Nimi	Tehtävä	Lisätieto
Kutsutut	Falk Sonja	kv:n 1. varapuheenjohtaja	
	Lehto Rami	kv:n 2. varapuheenjohtaja	
	Komu Pekka	kv:n 3. varapuheenjohtaja	
	Aaltonen Eveliina	valtuutettu	
	Aaltonen Kalle	valtuutettu	
	Arvaja Pertti	valtuutettu	
	Bruneau Milla	valtuutettu	
	Elomaa Ville-Veikko	valtuutettu	
	Harmaala Miina	valtuutettu	
	Heromaa-Karjalainen Siru	valtuutettu	
	Hildén Sirkku	valtuutettu	
	Kaasinen Hannu	valtuutettu	
	Kaikkonen Jouni	valtuutettu	
	Kari Mika	valtuutettu	
	Karjalainen Pasi	valtuutettu	
	Kasthelmi Minerva	valtuutettu	
	Kiljunen Raimo	valtuutettu	
	Kupiainen Anna Kaisa	valtuutettu	
	Laakso Jetta	valtuutettu	
	Lampinen Minna	valtuutettu	
	Lientola Elisa	valtuutettu	
	Lindqvist Marko	valtuutettu	
	Lindroos Mikko	valtuutettu	
	Liukkonen Niko	valtuutettu	
	Markkanen Marju	valtuutettu	
	McCarron Francis	valtuutettu	
	Mäkynen Maria	valtuutettu	
	Nieminen Erkki	valtuutettu	
	Nieminen Mira	valtuutettu	
	Niinistö Sari	valtuutettu	
	Närhi Anita	valtuutettu	
	Oksanen Reijo	valtuutettu	
	Pakkanen Lasse	valtuutettu	

	Putula Toni	valtuutettu	
	Puusaari Riina	valtuutettu	
	Pykäläinen Jari	valtuutettu	
	Pääatalo Oskari	valtuutettu	
	Rahkonen Hannu	valtuutettu	
	Rantanen Ida	valtuutettu	
	Ratia Jorma	valtuutettu	
	Ripatti Tapani	valtuutettu	
	Rissanen Jari	valtuutettu	
	Ruhberg Jukka	valtuutettu	
	Ruuska Sinikka	valtuutettu	
	Saloranta Tuija	valtuutettu	
	Seesvaara Eero	valtuutettu	
	Skinnari Ville	valtuutettu	
	Sorsa Tuomas	valtuutettu	
	Talja Martti	valtuutettu	
	Tapiola Juha	valtuutettu	
	Tuomi Maarit	valtuutettu	
	Vaara Ulla	valtuutettu	
	Vahter Merja	valtuutettu	
	Wallenius Jani	valtuutettu	
	Viinikka Anneli	valtuutettu	
	Viljamaa Juha	valtuutettu	
	Virta Sanna	valtuutettu	
	Tiilinen Kai	varavaltuutettu	
	Kaikkonen Miika	nuorisovaltuuston edustaja	
	Kyynäräinen Niko	kaupunginjohtaja	
	Laavi Elina	elinvoimajohtaja	
	Alho Olli	kaupunkikehitysjohtaja	
	Granqvist Tiina	sivistysjohtaja	
	Keitaanranta Mira	henkilöstöjohtaja / konsernihallinnon johtaja	
	Virkkunen Pekka	lakiasiainjohtaja	
	Hämäläinen Veera	viestintäjohtaja	
	Valtavaara Anu	hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	

Lahti 23.1.2025

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Käsiteltävät asiat

§	Otsikko	Sivu
1	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
2	Pöytäkirjan tarkastajat	6
3	Lahden Kokoomuksen valtuustoryhmän järjestäytyminen	7
4	Työllisyyspalvelujen palvelusuunnitelma 2.0	10
5	Päijät-Hämeen työllisyyden edistämishjelma 2025-2030	13
6	Valtuustoaloite: Lahden kaupunki luopuu Pride-liputuskäytännöstään	19

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 1

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 03.02.2025

1
Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kaupunginvaltuusto
Esityslista
Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 03.02.2025

nro 1

2

Pöytäkirjan tarkastajat

Puheenjohtajan ehdotuksesta tämän pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan valtuutetut Minna Lampinen ja Marko Lindqvist.

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 1

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 03.02.2025

3
Lahden Kokoomuksen valtuustoryhmän järjestäytyminen

5138/00.00.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara, p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Marja Loippo, p. 044 482 6057

Päätös

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 13.01.2025

§ 6

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee asian tiedokseen ja tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa

Lahden Kokoomuksen valtuustoryhmä 10.12.2024:

”Lahden Kokoomuksen valtuustoryhmä, pöytäkirjanote 26/2024

Aika: Maanantai 9.12.2024 klo 17.00-17.46

Paikka: Kaupungintalo, tornisali

--

7 § Valtuustoryhmän puheenjohtajan valinta vuodelle 2025

Neuvottelijoiden pohjaesitys: valitaan Toni Putula jatkamaan valtuustoryhmän puheenjohtajana.

Päätös: Päätettiin pohjaesityksen mukaisesti ja yksimielisesti valita Toni Putula Lahden Kokoomuksen valtuustoryhmän puheenjohtajaksi.

8 § Valtuustoryhmän varapuheenjohtajien valinta vuodelle 2025

Neuvottelijoiden pohjaesitys: valitaan Francis McCarron ja Ida Rantanen jatkamaan valtuustoryhmän varapuheenjohtajina; McCarron 1. vpj., Rantanen 2. vpj.

Päätös: Päätettiin pohjaesityksen mukaisesti ja yksimielisesti valita Lahden Kokoomuksen valtuustoryhmän varapuheenjohtajiksi Francis McCarron (1. vpj.) ja Ida Rantanen (2. vpj.).

9 § Valtuustoryhmän sihteerin ja varasihteerin valinta vuodelle 2025

Neuvottelijoiden pohjaesitys: Valitaan Teresa Rautapää jatkamaan valtuustoryhmän sihteerinä. Valitaan Marko Lindqvist valtuustoryhmän varasihteeriksi.

Päätös: Päätettiin pohjaesityksen mukaisesti ja yksimielisesti valita Lahden Kokoomuksen valtuustoryhmän sihteeriksi Teresa Rautapää ja varasihteeriksi Marko Lindqvist.

10 § Valtuustoryhmän neuvottelijoiden valinta vuodelle 2025

Neuvottelijoiden pohjaesitys: valitaan ryhmän neuvottelijoiksi ryhmän puheenjohtajisto (Putula, McCarron ja Rantanen), sihteeristö (Rautapää ja Lindqvist), kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimiva Juha Rostedt sekä Lahden Kokoomuksen puheenjohtaja Marko Varjonen.

Päätös: Päätettiin yksimielisesti esityksen mukaan.”

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote luettelot

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 1

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 03.02.2025

4 Työllisyyspalvelujen palvelusuunnitelma 2.0

10433/00.01.02.05/2022

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Työllisyyspalvelujohtaja Taisto Tuominen, p. 044 482 6976

TE24 projektipäällikkö Hanna Rask, p. 044 482 6880

Päätös

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee työllisyyspalvelujen palvelusuunnitelman tiedokseen.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 13.01.2025

§ 7

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee suunnitelman tiedokseen ja tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 1

”Kaupunginvaltuusto merkitsee työllisyyspalvelujen palvelusuunnitelman tiedokseen.”

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja työllisyysjaosto, 16.12.2024

§ 101

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päättää hyväksyä Työllisyyspalvelujen palvelusuunnitelman 2.o.

Samalla Elinvoima- ja työllisyysjaosto ehdottaa kaupunginhallitukselle, että se merkitsee suunnitelman tiedokseen ja tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee työllisyyspalvelujen palvelusuunnitelman tiedokseen.”

Perusteluosa

Elinvoima- ja työllisyysjaosto hyväksyi kokouksessaan 27.8.2024/§60 Työllisyyspalvelujen palvelusuunnitelman vuodelle 2025.

Palvelusuunnitelma kuvaa kuinka kunnille siirtyvien lakisääteisten TE-palvelujen, niitä täydentävien palvelujen sekä tukipalveluiden toiminnot järjestetään ja tuotetaan Lahden kaupungilla vuodesta 2025 eteenpäin.

Samalla palvelusuunnitelma toimii sekä lyhyen että pitkän aikavälin

tiekarttana siihen, miten Lahden työllisyyspalvelujen tulee vuodesta 2025 edetä palvelutuotannon toteuttamisessa ja kehittämisessä.

Elokuussa hyväksytty palvelusuunnitelma oli ensimmäinen laatuaan ja keskittyi erityisesti uuden, vuonna 2025 aloittavan työvoimaviranomaisen tehtäväkentän haltuunottoon ja lakisääteisten tehtävien haltuunottoon ja käynnistämiseen. Jaoston kanssa käydyssä keskustelussa tuotiin esille toive suunnitelmatyön jatkamisesta ja konkretisoimisesta. Palvelusuunnitelman versiossa 2.0 on nyt tuotu mukaan selkeitä konkreettisia toimenpiteitä ja aikatauluja työllisyyspalvelujen vuodelle 2025.

Palvelusuunnitelmaa päivitetään vähintään kerran vuodessa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: Ote Taisto Tuominen, Hanna Rask

Liitteet

- 1 Työllisyyspalvelujen palvelusuunnitelma vol 2

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 1

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 03.02.2025

5 Päijät-Hämeen työllisyyden edistämishjelma 2025-2030

5290/00.01.02.05/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Elinvoimajohtaja Elina Laavi, p. 040 708 2121

Työllisyyspalvelujohtaja Taisto Tuominen, p. 044 482 6976

Päätös

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee Päijät-Hämeen työllisyyden edistämishjelman 2025–2030 tiedokseen (16.12.2024 hyväksytty ja päivitetty versio).

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 13.01.2025

§ 8

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä ohjelman tiedokseen (16.12.2024 hyväksytty ja päivitetty versio) ja tehdä kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee Päijät-Hämeen työllisyyden

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 1

edistämishojelman 2025–2030 tiedokseen (16.12.2024 hyväksytty ja päivitetty versio).”

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee ohjelman tiedokseen ja tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee Päijät-Hämeen työllisyyden edistämishojelman 2025-2030 tiedokseen.”

Käsittely

Asiaan oli ennen kokousta jaettu seuraava lisäysmoniste:

Päijät-Hämeen liitto on toimittanut kaupungille elinvoima- ja työllisyysjaoston 16.12.2024 pitämän kokouksen jälkeen päivitetyn, taitetun version työllisyyden edistämishojelmasta. Asiakirjaan on lisätty kuvia ja grafiikkaa ja tehty vähäisiä, teknisluonteisia tekstimuutoksia. Päivitetty liite lisätään asian liitteeksi.

Päätösehdotukseen tehdään tekninen lisäys:

”Kaupunginhallitus merkitsee ohjelman tiedokseen (16.12.2024 hyväksytty ja päivitetty versio) ja tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

’Kaupunginvaltuusto merkitsee Päijät-Hämeen työllisyyden edistämishojelman 2025-2030 tiedokseen (16.12.2024 hyväksytty ja päivitetty versio).’

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja työllisyysjaosto, 16.12.2024

§ 102

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 1

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja työllisyysjaosto päättää hyväksyä Päijät-Hämeen työllisyyden edistämishjelman 2025-2030.

Samalla Elinvoima- ja työllisyysjaosto ehdottaa kaupunginhallitukselle, että se merkitsee ohjelman tiedokseen ja tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee Päijät-Hämeen työllisyyden edistämishjelman 2025–2030 tiedokseen.”

Perusteluosa

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu työ- ja elinkeinotoimistoilta siirtyy kunnille 1.1.2025. TE-palveluista tulee vuoden 2025 alussa osa jokaisen kunnan lakisääteisiä tehtäviä ja sitä kautta osa jokaisen kunnan peruspalveluja. Kunnilla muodostuu uusi valtiosuustehtävä, jonka rahoitus on yleiskatteisessa valtiosuudessa. Kunnan rahoitusvastuu laajenee. Kunnille siirtyy myös ELY-keskusten julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät hankintatehtävät ja KEHA-keskuksen julkisiin työvoimapalveluihin liittyvät maksatustehtävät.

Suomeen muodostuu uudistuksen myötä 45 työllisyysaluetta, jotka ovat vastuussa työvoimapalveluiden hallinnollisesta järjestämisestä.

Työllisyysalueista yhteensä 39 järjestää työvoimapalvelut

vastuukuntamallilla, 2 järjestää työvoimapalvelut kuntayhtymämallilla (Suupohjan ja Kympin työllisyysalueet) ja 4 kuntaa järjestää työvoimapalvelut itse (Lahti, Kouvola, Helsinki, Vantaa). Päijät-Hämeen alueelle muodostuu kaksi työllisyysaluetta, eli Lahden työllisyysalue ja Päijät-Hämeen työllisyysalue, johon kuuluvat muut Päijät-Hämeen kunnat. Päijät-Hämeen työllisyysalueen vastuukuntana toimii Hollolan kunta.

Kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta siirtyville työvoimapalveluille on Päijät-Hämeessä asetettu korkeat tavoitteet. Uudistuksen odotetaan tehostavan työllisyyden edistämistä ja mahdollistavan uusien toimintatapojen käyttöön ottamista työvoimapalveluissa ja siten parantavan yritysten työvoiman saantia ja työttömien pääsyä työmarkkinoille. Työllisyyden edistämisen onnistumisessa on työvoimapalveluilla kuitenkin rajallinen rooli. Työllisyys paranee vain uusien työpaikkojen ja alueen elinvoiman vahvistumisen kautta. Ilman eri tasoilla tapahtuvaa yhteistyön tiivistämistä ja toimintatapojen uudistamista eivät uudistukselle asetetut tavoitteet voi toteutua.

Päijät-Hämeen kunnat solmivat syksyllä 2023 aiesopimukseen työvoimaviranomaisten välisestä yhteistyöstä. Aiesopimus sisältää kirjauksen Työllisyyden edistämishjelmasta. Kuntien solmiman aiesopimuksen mukaan Työllisyyden edistämishjelmassa on tähdittävä ylläalueellisesti muun muassa työtä hakevien työllistymismahdollisuuksien parantamiseen, osaavan työvoiman saatavuuden ml. osaajien maahanmuuton edistämiseen sekä uuden yritystoiminnan syntymisen ja yritysten toimintaedellytyksien kehittämiseen. Aiesopimuksen mukaan työllisyyden edistämishjelman tarkoituksena on toimia alueen eri toimijoiden yhteisenä tahtotilana maakunnan elinvoiman edistämiseksi.

Päijät-Hämeen kuntajohtajat linjasivat Työllisyyden edistämishjelman valmistelun aloittamisesta kokouksessaan tammikuussa 2024.

Valmistelusta vastaavaksi tahoksi nimettiin maakuntaliitto ja valmistelun tueksi tuli nimetä ohjausryhmä, jonka jäseniksi kutsutaan edustajat alueen työvoimaviranomaisista ja kunnista, Hyvinvointialueelta, oppilaitoksista, elinkeinoelämää edustavista järjestöistä, Päijät-Hämeen yrittäjistä, ELY-keskuksesta ja muilta ohjelman kannalta relevanteilta tahoilta.

Päijät-Hämeen työllisyyden edistämishjelmaa vuosille 2025–2030 on valmisteltu edellä mainittuja tavoitteita silmällä pitäen hyödyntäen tutkimusten ja tilastotietojen lisäksi erikseen järjestettyjen työpajojen tuotoksia. Ohjelmaan on kirjattu työllisyyden edistämisen strategiset kärkitavoitteet vuosille 2025–2030. Ohjelman tarkoitus on toimia tiekarttana toimenpiteille, joilla vauhditetaan ja vahvistetaan alueen elinvoiman kasvua ja lisätään alueella elävien ihmisten hyvinvointia. Ohjelman toimeenpanoa seurataan ohjausryhmän toimesta vuosittain.

Ohjelmaa on valmisteltu edellä mainittuja tavoitteita silmällä pitäen hyödyntäen tutkimusten ja tilastotietojen lisäksi ohjausryhmälle, Päijät-Hämeen puheenjohtajafoorumille sekä Maakunnan yhteistyöryhmälle järjestettyjen työpajojen tuotoksia. Ohjelmaan on kirjattu työllisyyden edistämisen strategiset kärkitavoitteet vuosille 2025–2030. Ohjelman tarkoitus on toimia tiekarttana toimenpiteille, joilla vauhditetaan ja vahvistetaan alueen elinvoiman kasvua ja lisätään alueella elävien ihmisten hyvinvointia. Ohjelman toimeenpanoa seurataan ohjausryhmän toimesta vuosittain. Tavoitteena on, että ohjelman toimeenpano voidaan aloittaa vuoden 2025 aikana.

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: Kv

Kv: Ote Päijät-Hämeen liitto

Liitteet

- 2 Päijät- Hämeen työllisyyden edistämishjelma 2025-2030
- 3 Päivitetty Työllisyyden edistämishjelma 2025-2030

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 1

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 03.02.2025

6

Valtuustoaloite: Lahden kaupunki luopuu Pride-liputuskäytännöstään

5075/00.01.01.03/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara, p. 044 716 1416

Päätös

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi käsitellyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 13.01.2025

§ 9

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:
"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 1

tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi käsitellyksi.”

Perusteluosa

Valtuutettu Jari Pykäläinen 13.11.2023:

”Valtuutetun aloiteoikeutta käyttäen esitän, että Lahden kaupunki luopuu pride-liputus käytännöstään ja liputtaa jatkossa ainoastaan virallisina ja vakiintuneina liputuspäivinä muuttaen toimintaansa samalla neutraalimpaan suuntaan.

Paikkakunnasta riippuen pridet ovat yhden päivän tai jopa yli viikon mittaisia tapahtumia. Lahdessa tämän vuoden toukokuussa järjestetty pride tapahtuma liputuksineen kesti viikon. Pridellä ei ole virallista eikä vakiintunutta liputuspäivää. Setan nettisivuilta löytyvän pride-kalenterin mukaan vuonna 2023 tapahtumia on järjestetty ainakin yli 40 eri paikkakunnalla. Huomionarvoista on, että tapahtumat eivät ole välttämättä linkittyneet ajallisesti toisiinsa vaan valtakunnallisesti pride-karnevaalit liputuksineen kestävät kevästä syksyyn.

Esimerkiksi Suomen itsenäisyyttä juhlitaan vain yhtenä päivänä.

Sisäministeriön nettisivuilla on luettelo vuoden 2023 kaikista virallisista, vakiintuneista -ja suositelluista liputuspäivistä. Prideä ei löydy luettelosta. Luettelosta sen sijaan löytyy suruliputus presidentti Martti Ahtisaaren hautajaispäivän kunniaksi, jota esimerkiksi Lahden kaupungin omistama yhtiö ei noudattanut.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Lahden kaupunki on vuosina 2021-2023 liputtanut sateenkaarilipulla väliaikaisena kaupungintalona toimineen Fellmannian edustalla Lahti Pride -tapahtuman aikana. Liputtamisesta päätettiin kaupungin johtoryhmässä. Valtuutettu Pykäläisen tekemässä aloitteessa esitetään, että Lahden kaupunki luopuisi pride-liputuskäytännöstä ja liputtaisi jatkossa ainoastaan virallisina ja vakiintuneina liputuspäivinä.

Valtuustoaloitteeseen aiemmin valmisteltua vastausta käsiteltiin kaupunginhallituksen kokouksessa 8.4.2024 § 135. Vastaus taustoitti pride-liikettä sekä pride-liputus käytäntöä Lahdessa ja muissa kunnissa ja sisälsi vaikuttamistoimielinten lausunnot. Vammaisneuvosto kannatti liputuksen jatkamista, vanhusneuvosto ilmoitti, ettei sillä ole asiaan lausuttavaa ja nuorisovaltuusto ei antanut lausuntoa. Valtuustoaloitteeseen 8.4.2024 annetussa vastauksessa ehdotettiin, että kaupunki liputtaisi pride-lipulla kaupungintalon pääsisäänkäynnin yhteydessä olevassa lipputangossa Lahti Pride -tapahtuman pääjuhlapäivänä. Kaupunginhallitus palautti asian yksimielisesti valmisteluun todeten saatesanoissaan, että kaupunki mahdollistaa edelleen pride-liputuksen hallinnoimillaan alueilla, mutta liputtaa kaupungintalolla vain virallisilla lipuilla.

Lahden kaupunki on sittemmin päivittänyt yleistä liputusta koskevat ohjeensa kaupunginhallituksen päätöksellä 9.12.2024 § 423. Ohjeistuksessa todetaan, että Lahden kaupunki liputtaa yleisesti Suomen lipulla. Lisäksi voidaan liputtaa Euroopan unionin tai vieraan valtion lipulla ohjeessa tarkemmin kuvatulla tavalla sekä Nato-lipulla valtion viranomaisen ohjeiden mukaisesti. Päivitetty ohjeistus selkeyttää kaupungin käytännön, jonka mukaan kaupunki liputtaa vain virallisilla lipuilla. Yhdistysten ja yritysten lipuilla ei liputeta, mikä varmistaa yhtenäisen ja tasapuolisen käytännön kaikkia toimijoita kohtaan.

Liputusohjeessa korostetaan kaupungintalon erityistä asemaa virallisena liputuspaikkana. Kaupungintalon kellotornissa liputetaan ainoastaan Suomen lipulla, ja pääsisäänkäynnin yhteydessä oleviin lipputankoihin voidaan nostaa EU-lippu tai vieraan valtion lippu Suomen lipun rinnalle. Tämä linjaus tukee kaupungintalon virallista luonnetta ja korostaa sen symbolista merkitystä.

Liputusohjeessa määritellään myös muut liputuspaikat, kuten Paasikivenaukio, Mytjäisen liputusalue ja Jäähallin ympyrä, joissa voidaan liputtaa myös muilla kuin Suomen, Euroopan unionin, vieraan valtion tai Naton lipuilla. Näissä tapauksissa liputuksesta vastaa yhteistyötaho, jolle on annettu lupa liputuspaikkojen käyttöön. Nämä avoimet ja hyvin näkyvät paikat, jotka sijaitsevat keskeisten liikenneyhteyksien varrella, sopivat erinomaisesti tapahtumaliputukseen. Kyseinen käytäntö antaa mahdollisuuden tukea paikallista LGBTQ+-yhteisöä ja edistää yhdenvertaisuutta näkyvällä tavalla.

Vaikka pride-liputusta ei toteuteta kaupungintalolla, kaupunki säilyttää sitoutumisensa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen. Liputusohjeen mukainen linja korostaa kaupungin neutraalia linjaa ja tasapuolista toimintatapaa kaikkia asukkaita kohtaan. Lahden kaupunki on sitoutunut edistämään yhdenvertaisuutta kaikilla elämänalueilla, ja tämä näkyy arjessa muun muassa syrjinnän ehkäisyssä sekä erilaisten kulttuuri- ja yhteisötapahtumien tukemisessa. Kaupunki on aktiivisesti mukana luomassa yhteiskuntaa, jossa jokainen asukas voi kokea itsensä arvostetuksi ja osaksi yhteisöä, riippumatta sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, etnisestä taustasta tai muista henkilökohtaisista tekijöistä.

Kaupunginvaltuusto
Esityslista

nro 1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Kaupunginvaltuusto

Lisälista

nro 1

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto

Lisälista

Aika 03.02.2025 18:00 -

Paikka Kaupungintalo, valtuustosali

§	Otsikko	Sivu
7	Lahden Vihreän valtuustoryhmän järjestäytyminen	2
8	Asemakaavaehdotus A-2939, Viuha, Ahtiala, Sipurantien kaavoittaminen kaduksi	6
9	Asemakaavan muutosehdotus A-2906a, korttelin 64 viereinen lähivirkistysalue, mainospyloni	11
10	Valtuustoaloite: Kisapuiston pääkatsomo-/stadion-hanketta ei toteuteta	21
11	Kokouksessa jätettävät valtuustoaloitteet	27

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 1

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 03.02.2025

7 Lahden Vihreän valtuustoryhmän järjestäytyminen

5138/00.00.01.03/2021

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara, p. 044 716 1416

Valmistelusihteeri Marja Loippo, p. 044 482 6057

Päätös

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 27.01.2025

§ 21

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee asian tiedokseen.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.”

Perusteluosa

Lahden Vihreä valtuustoryhmä 22.1.2025:

”Lahden Vihreän valtuustoryhmän järjestäytymiskokous

Aika: 20.1.2025 klo 19.00 - 21.1.2025 klo 20.12

Paikka: Sähköpostikokous

Läsnä: valtuutetut:

Riina Puusaari

Jouni Kaikkonen

Minerva Kastehelmi

Eveliina Aaltonen

varavaltuutetut:

Vilma Salminen

Jani Uhrman

Aija-Riitta Saastamoinen

Pauliina Palo

Kirsi Vahtera

Lahden Vihreät ry:n puheenjohtajisto:

Emilia Salminen pj

Marko Helin vpj

--

3. Valtuustoryhmän järjestäytyminen

3.1 Valtuustoryhmän kokoonpano

Päätösehdotus:

Valtuustoryhmän muodostavat valtuutetut Riina Puusaari, Jouni Kaikkonen, Minerva Kastehelmi ja Eveliina Aaltonen, varavaltuutetut Vilma Salminen, Jani Uhrman, Aija-Riitta Saastamoinen, Pauliina Palo ja Kirsi Vahtera sekä yhdistyksen puheenjohtaja Emilia Salminen ja varapuheenjohtaja Marko Helin.

Päätös:

Päätettiin päätösehdotuksen mukaan.

3.2 Valtuustoryhmän puheenjohtajiston ja muiden toimihenkilöiden valinta

Päätösehdotus:

Valitaan valtuustoryhmän puheenjohtajaksi Riina Puusaari ja varapuheenjohtajaksi Jouni Kaikkonen.

Päätös:

Päätettiin päätösehdotuksen mukaan.

3.3 Vihreän valtuustoryhmän neuvottelijoiden valitseminen

Päätösehdotus:

Lahden Vihreän valtuustoryhmän neuvottelijoina toimivat valtuustoryhmän puheenjohtaja Riina Puusaari ja varapuheenjohtaja Jouni Kaikkonen sekä yhdistyksen puheenjohtaja Emilia Salminen ja varapuheenjohtaja Marko Helin. Pääneuvottelijana toimii valtuustoryhmän puheenjohtaja.

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 1

Päätös:

Päätettiin päätösehdotuksen mukaisesti.”

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: ote luettelot

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 1

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 03.02.2025

8
Asemakaavaehdotus A-2939, Viuha, Ahtiala, Sipurantien kaavoittaminen kaduksi

1295/10.02.01.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaavoitusarkkitehti Jaana Huovinen, p. 044 482 6415

Päätös

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan A-2939, jolla muodostuu Lahden kaupungin Viuhan (11.) kaupunginosan katualue ja Ahtialan (13.) kaupunginosan katualue.

Perusteluosa

Asemakaava-alue, Sipurantie, sijaitsee Alasenjärven pohjoispuolella noin 10 kilometrin etäisyydellä kaupungin keskustasta koilliseen. Kaava-alue muodostuu kahdesta Sipurantien osasta, joista läntisin osa sijoittuu Viuhan kaupunginosaan välille Savontie-Kaivopellontie ja itäisin osa Ahtialan kaupunginosaan välille Iltakallionkatu-Kopisevankatu. Sipurantie sijaitsee osittain sekä metsäisessä maastossa että rakennetussa ympäristössä tiiviin omakotiasutuksen läheisyydessä. Kaava-alueen pinta-ala on n. 6,7 ha.

Asemakaavatyön tavoitteena on Sipurantien kaavoittaminen kaduksi Savontien–Ahtialantien välisillä asemakaavoittamattomilla tieosuuksilla, minkä jälkeen tiealueiden omistus voidaan siirtää valtiolta kaupungille.

Vastuu Sipurantien ylläpidosta on jo siirretty kaupungille. Kaava laaditaan kaupungin aloitteesta.

Asemakaavalla alueelle muodostuu: Viuhan (11.) kaupunginosan katualue.
Ahtialan (13.) kaupunginosan katualue.

Vaikutusten arviointi

Kaavalla ei ole merkittäviä vaikutuksia. Kaavamuutoksessa on kyse Sipurantien hallinnolliseen muutokseen tähtäävä asemakaava.

Tarkempi vaikutusten arviointi on selostettu kaavaselostuksen kohdassa 5.3 kaavan vaikutukset.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa

Kaavan vireilletulosta on ilmoitettu 6.3.2024 julkaistussa kaavoituskatsauksessa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu 29.8.2024 ja luonnosvaiheen kuuleminen on pidetty 3.–20.10.2024. ELY-kaavaneuvottelu on pidetty 18.9.2024.

Luonnosvaiheen kuulemisen aikana saatiin 5 kpl lausuntoja. Mielipiteitä saatiin yhteensä 3 kpl, joista yksi saapui ennen luonnosvaiheen kuulemistä.

Päijät-Hämeen liitolla, Lahden museoilla, Lahti Energia Sähköverkko Oy:llä ja Lahden ympäristöpalveluilla ei ollut kaavaluonnoksesta lausuttavaa.

Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus muistuttaa, että kaduksi muuttaminen edellyttää asemakaavamuutoksen lisäksi erillisen kadunpitopäätöksen sekä tarvittavat kiinteistötoimitukset.

Hämeen Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa, että asemakaavaselostuksessa on kattavasti kuvattu alueen nykytila. Kaavamuutoksessa on kyse tien hallinnolliseen muutokseen tähtäävä

asemakaava, joten asemakaavan vaikutukset kuvaillaan perustellusti vähäisiksi.

Asemakaavaluonnoksesta saapuneet mielipiteet liittyivät kysymyksiin, jotka eivät ole asemakaavalla ratkaistavissa.

Luonnosvaiheen lausunnot ja mielipiteet ovat kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

Kaavaehdotukseen ei tehty lausuntojen perusteella muutoksia.

Asemakaavaehdotus on ollut maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetyssä järjestyksessä julkisesti nähtävillä 28.11.2024-3.1.2025. Ehdotuksesta jätettiin yksi lausunto. Lausunto on kokonaisuudessaan päätösehdotuksen liitteenä.

Kaavaehdotuksesta saatu lausunto.

ELY-keskukselta saadussa lausunnossa todetaan, että Hämeen ja Uudenmaan ELY-keskuksilla ei ole tarvetta lausua asemakaavaehdotuksesta.

Vastine lausuntoon: Ei vastattavaa.

Kaavan laatimisesta perittävät maksut

Asemakaava ei vaadi maankäytösopimusta.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle, asemakaavat

Toimenpiteet

Kh: kv

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 1

Kv: sähköinen tiedoksianto Hämeen ELY –keskukselle.
Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.
Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus,
sähköisesti:
kuulutus Hämeen ELY -keskus,
kuulutus + kartta Hämeen Maanmittauslaitos,
kuulutus + kartta Päijät-Hämeen liitto,
kuulutus kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelu

Päätöshistoria

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 27.01.2025 § 23

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan A-2939, jolla muodostuu Lahden kaupungin Viuhan (11.) kaupunginosan katualue ja Ahtialan (13.) kaupunginosan katualue.”

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 13.11.2024 § 139

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää asettaa asemakaavaehdotuksen A-2939 julkisesti nähtäville.

Mikäli mahdolliset muistutukset eivät anna muuhun aihetta, lautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavaehdotuksen A-2939.”

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

- 1 A-2939 Kaavaehdotuskartta
- 2 A-2939 Kaavaselostus ja seurantalomake KV
- 3 A-2939 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS)
- 4 A-2939 Luonnosvaiheen lausunnot
- 5 A-2939 Luonnosvaiheen mielipiteet

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 1

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 03.02.2025

9

Asemakaavan muutosehdotus A-2906a, korttelin 64 viereinen lähivirkistysalue, mainospyloni

197/10.02.01.00/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Kaavoitusarkkitehti Tuomas Helin, 044 482 6337

Päätös

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2906a, jolla muodostuu Lahden kaupungin Renkomäen (22.) kaupunginosan korttelin 64 viereinen suojaviheralue.

Perusteluosa

Lahden kaupungin Renkomäen (22.) kaupunginosan korttelin 64 viereistä virkistysaluetta (Kirkonmiehenpuisto) koskeva asemakaavan muutosehdotus A-2906a.

Asemakaavan muutos laaditaan kaupungin aloitteesta.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa korkeintaan 40 metriä korkean mainospylonin sijoittaminen näkyvälle paikalle kaupungin omistamalle Kirkonmiehenpuiston lähivirkistysalueelle Renkomäkeen Ohitustien varteen. Asemakaavan muutoksen yhteydessä päivitetään

lähivirkistysalueen kaavamerkintä suojaviheralueeksi vastamaan paremmin nykyistä tilannetta.

Lahden kaupunkistrategian (KV 14.3.2022 § 35) mukaisesti kaava mahdollistaa yritysten kasvun Lahden alueella.

Kaava edistää vuoden 2023 kärkihanketta 2. Osaava Lahti houkuttelemalla uusia yrityksiä ja turvaamalla nykyisten yritysten laajennusmahdollisuudet.

Asemakaavan muutoksella muodostuu Renkomäen (22.) kaupunginosan suojaviheralue.

Lähtötilanne

Kaupunki omistaa suunnittelun alueen.

Kaavamuutoksen kohteena oleva mainospylonin rakennuspaikka sijaitsee Ohitustien läheisyydessä, Simolantien varressa Kirkonmiehenpuiston lähivirkistysalueella. Kaavamuutoksen rajaukseksi on otettu koko Kirkonmiehenpuisto. Suunnittelun alue on rautakauppa Bauhausin koillispuolella, n. 5,5 kilometriä Lahden kauppatorilta.

Kirkonmiehenpuiston eteläreuna rajoittuu kulttuurihistoriallisesti tärkeäksi osoitettuun kulkureittiin, ja eteläpuolella Bauhausin ja ABC:n pysäköintialueisiin.

Suunnittelun alueen pinta-ala on n. 1,4 ha. Kirkonmiehenpuiston lähivirkistysalue ei ole pohjaveden muodostumisalueella. Pintavedet kerääntyvät Porvoonjokeen. Alue on rakennettu lukuun ottamatta Kirkonmiehenpuiston lähivirkistysaluetta. Maanpinnan korot vaihtelevat +79 - +85. Maaperä on savikkoa. Suunnittelun alueella on kohtalaisen tiheää kasvustoa, ja runsaasti vanhahkoja, korkeita puita.

Kirkkomiehenpuisto on kulttuurihistoriallisesti merkittävää aluetta. Linjassa tämän suunnittelualueelle tulevan korkean, pistemäisen pylonin kanssa ovat esimerkiksi ABC:n mainospyloni (merkitty kuvaan violetilla) sekä arkkitehti Kari Lindströmin taideteos Valoneula (merkitty kuvaan keltaisella), jotka kaikki muodostavat Renkomäen alueelle sille tyypillistä katukuvaa korkeine, pistemäisine rakennelmineen.

Kulku mainospylonin rakennuspaikalle tapahtuu Simolanmutkaa ja Simolanraittia pitkin. Kaavassa osoitetussa rakennuspaikassa ja sen välittömässä läheisyydessä ei kulje maanalaisia johtoja tai putkistoja.

Kaavatilanne

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa alue on osoitettu vähittäiskaupan suuryksikköjen tai myymäläkesittymän alueeksi, jonka eteläosassa on viheryhteystarvetta.

Asemakaava on valmisteltu oikeusvaikutteisen Lahden läntisten osien osayleiskaavan Y-202 mukaisesti ja suunnittelualue on siinä eritasoliittymäksi merkityn alueen ja kaupallisten palvelujen alueeksi merkityn alueen rajapinnassa. Yleiskaavaa tarkistetaan rullaavasti valtuustokausittain.

Voimassa olevassa asemakaavassa suunnittelualueen oleva Kirkkomiehenpuisto on virkistysaluetta (VL-9), jonka kautta kulkeva kevyen liikenteen väylä on kulttuurihistoriallisesti merkittävä tieyhteys

Vaikutukset ympäristöön: (luontoon, olemassa olevaan ja ympäröivään rakenteeseen ym.)

Kaavalla on positiivinen vaikutus yritystoimintaan. Luontoon ja luonnonympäristöön kaavamutoksella ei ole merkittäviä vaikutuksia.

Noin 40 metriä korkealla mainospylonilla on vaikutuksia kokonsa ja mahdollisen ympärivuorokautisen valaistuksensa vuoksi lähiympäristöön. Pimeän aikaan pylonin tuottama valo näkyy huomattavan korkeutensa vuoksi lähialueen asukkaille ja ympärivuorokautisella valaistuksella saattaa olla joitain vaikutuksia myös lähialueen eliöstölle. Mahdollisen valaistuksen taso tuleekin asettaa tasolle, jossa sen häiriö ympäristölle on mahdollisimman pieni.

Moottoritien läheisyyteen rakentaminen tulee kuitenkin huomioida tarkasti rakentamisvaiheessa, sillä lähtökohtaisesti valtateillä tiealueiden suojaetäisyys on 30 metriä ja moottoriteillä 50 metriä. Kaavamuutosta A-2906a on tarkennettu ehdotusvaiheen jälkeen ELY:n kanssa yhteistyössä, niin Kirkkomiehenpuistoon ehdotetun mainospylonin sijainti asettuu vähintään 50 metrin etäisyydelle VT 4:n lähimmän kaistan keskikohdasta. Mahdollista mainospylonia rakennettaessa ja sen rakenteissa on huomioitava, ettei se saa aiheuttaa kaatuessaan vaaraa tai haittaa liikenteelle tai sen turvallisuudelle.

Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa

Vireille tulosta on ilmoitettu 2.3.2023 julkaistussa Lahden kaupungin vuoden 2023 kaavoituskatsauksessa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on laadittu 16.8.2023. Alueen naapurikiinteistöille ja maanomistajille on toimitettu postitse kaavaluonnos ja OAS. Valmisteluvaiheen kuuleminen järjestettiin 24.08.–07.09.2023. Kaavatyöhön liittyvää aineistoa on ollut nähtävillä kaavahankkeen verkkosivulla.

Lausuntoja tuli viisi kappaletta ja mielipiteitä kaksi kappaletta.

Telia Oyj 25.08.2023 toteaa, että verkkokaapelit on huomioitava kaavassa

Vastine: Verkkokaapelit on huomioitu kaavassa ja todettu niiden etäisyys riittäväksi rakennettavalle emt-alueelle

Hämeen ELY-keskus 7.9.2023 toteaa, että kaavamuutoksen maisemallisia vaikutuksia on syytä kuvata tarkemmin. Osoitettavan emt-alueen kohdalla tulee varmistaa, ettei se ulotu ohitustien suoja-alueelle, eikä kaatuessaan aiheuta vaaraa tai haittaa liikenteelle tai sen turvallisuudelle.

Nykyisen virkistysalueen (VL-9) tarkentamista melutasojen vuoksi toiseen käyttöön, kuten suojaviheralueeksi (EV)

Vastine: Maisemallisia vaikutuksia on tarkennettu kaavaselostukseen. Kaava-alue rajautuu idästä VT 4:n eteläisen liikenteen erkanemiskaistaan. Pylonin rakentamiselle osoitettavan emt-alueen etäisyys tiestä on sama kuin sen vieressä (140 metriä emt-alueesta lounaaseen) sijoittuvan ABC:n saman korkuisen noin 40 metriä korkean mainospylonin.

Emt-alueen lähimmästä nurkasta erkanemistien keskikaistaan on 18 metriä ja VT 4:n pääliikenne väylään noin 40 metriä, kun suoja-alueet pääsääntöisesti valta- ja kantateillä on 30 m ja moottori- ja moottoriliikenneteillä 50 m. Kaavamääräykseen on tarkennettu, että pylonin rakentamisessa ja rakenteissa on varmistettava, ettei mainospyloni kaatuessaan aiheuta vaaraa tai haittaa liikenteelle tai sen turvallisuudelle.

Nykyisessä asemakaavan Kirkkomiehen puiston kaavamerkintä VL-9 on tarkennettu vastaamaan nykyisten melutasojen mukaista tilannetta suojaviheralueeksi (EV/s)

Lahden museot 9.9.2023 toteaa suunnittelualue sijoittuva kulttuuriperintökohteen, historiallisen Renkomäen kylän välittömään

läheisyyteen. Kulttuurihistorialliset arvot vaativat arkeologisen inventoinnin, jonka museo käy suorittamassa osoitetulla pylonin sijoituspaikalla (emt-alue) syyskuussa paikan päällä.

Lahden museot 29.9.2023 tarkentaa lausuntoaan paikalla käynnin ja karttatarkastelun jälkeen, niin ettei kaavahankkeen toteutumiselle ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön osalta. Mikäli rakennustöiden aikana havaitaan rakenteita, esineitä tai muuta poikkeavaa, tulee työt keskeyttää välittömästi ja ottaa yhteyttä alueellisen vastuumuseon arkeologiin.

Muistutus 1 Toimija ei hyväksy mainospylonin sijoittamista aivan oman tonttinsa rajalle, eikä mahdollisesti rakentamisesta tai huoltoliikenteestä johtuvaa haittaa hyväksytä heidän tontilleen tai tonttinsa kautta.

Toimija hakee tasapuolista kohtelua oman mainospyloninsa korkeuden kohdalla, joka on aikaisemmin kaupungin taholta määritetty 25 metriin.

Vastine: Aikaisemmin vuonna 2007 tehdyssä kaavassa hakijan tontin vieressä sijaitsi paikka mainospylonille, joka kuitenkin poistui kaavamuutoksen yhteydessä 2016 ja paikalle rakenteineen kaukolämpökeskus. Tätä paikkaa on esitelty tässä kaavaselostuksen kohdassa 4.4.1. Nyt toisena vaihtoehtona tutkittu ja ehdotettu mainospylonin sijainti korvaava paikka tämän aikaisemman mainospylonin sijainnille, jonka kaukolämpökeskuksen rakentaminen on hankaloittanut.

Lähtökohtaisesti mainospyloni on mahdollista rakentaa aiheuttamatta haittaa Bauhausin tontille ja käyttämättä heidän tonttiaan huoltoliikenteelle.

Mainospylonien korkeudet käsitellään aina tapauskohtaisesti ja aina suhteessa sen hetkiseen maisemaan ja muihin tekijöihin

Muistutus 2 Eteläinen kumppanuuspöytä 7.9.2023 katsoo, että yhtenäiselle opastukselle Renkomäen yrityksille on tarve ohitustien suunnasta.

Mainospylonia ei puolleta kaupungin puistoalueelle vain yhden toimijan (Kärkkäinen) tarpeisiin ja käyttöön, vaan tähän tulisi olla oikeus sijoittaa myös muiden Renkomäen alueen yritysten liikemerkkejä.

Vastine: Kaavaehdotus ei poissulje yhteisen alueopastuksen osoittamista yhteisesti alueen yrityksille. Tämän kaavaehdotuksen mainospylonin perustelut nykyisen hakijaan käyttöön ovat ylemmässä kohdassa vastauksessa Bauhausin kommenttiin.

Kokonaisuutena lausuntojen ja muistutusten perusteella kaavaluonnosta tarkistettiin niin, että Kirkkomiehenpuisto muutettiin ELY:n lausunnon mukaisesti vastaamana nykyistä tilannetta suojaviheralueeksi (EV/s). Tämän lisäksi pylonin rakennuspaikan (emt-alue) kaavamääräystä tarkennettiin ja tiukennettiin huomioimaan läheisen moottoritien turvallisuus rakenteissa ja rakennusvaiheessa.

Ehdotusvaiheen lausunnot ja muistutukset

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi asemakaavan muutosehdotuksen 18.10.2023 julkisesti nähtäville (§ 103). Kaavaehdotus oli nähtävänä 2.11.–4.12.2023 tämän sivun lisäksi paperikopioina Lahti-Pisteen osallistumistila Kymmissä, pääkirjastossa ja Renkomäen kirjastossa ja siitä oli mahdollisuus jättää muistutus. Kaavaehdotuksesta ei jätetty muistutuksia. Hämeen ELY:ltä ja Lahden museoilta pyydettiin erikseen lausuntopyynnöt kaavaehdotuksesta. Lausuntoja tuli 2 kappaletta

Hämeen ELY-keskus 18.4.2024 toteaa pylonin sijoituspaikan (emt-alue) sijoittuvan liian lähelle VT4:n pääliikenne väylää ja tämän erkanemiskaistaa.

ELY toteaa että pylonin mahdollisen paikan tulee sijoittua kokonaan tiealueen suojavyöhykkeen ulkopuolelle.

Vastine

Pylonin sijaintia on tarkennettu Kirkonmiehen puistossa yhdessä ELY-keskuksen kanssa, niin että pylonin rakennuspaikka (emt-alue) sijaitsee vähintään 50 metrin päässä VT4:n lähimmästä keskikaistasta.

Lahden museot 18.4.2024 toteaa ettei kaavamuutoksesta ole huomautettavaa.

Muistutukset löytyvät kokonaisina selostuksen liitteestä. ELY:n lausunnon perusteella pylonin paikkaa siirrettiin 14 metriä etäämmäksi valtatiestä, niin että 50 metrin suojaetäisyys täyttyy.

Maankäyttösopimus

Asemakaavan muutos ei vaadi maankäyttösopimusta.

Muutoksenhaku

Hallintovalitus Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle, asemakaavat

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: sähköinen tiedoksianto Hämeen ELY –keskukselle.

Lainvoimaisuuskysely Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta.

Lainvoimaiseksi tulon jälkeen: kuulutus,
sähköisesti:

kuulutus Hämeen ELY -keskus,

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 1

kuulutus + kartta Hämeen Maanmittauslaitos,
kuulutus + kartta Päijät-Hämeen liitto,
kuulutus kaupunkiympäristön palvelualueen kaupunkisuunnittelu

Päätöshistoria

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 27.01.2025 § 24

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2906a, jolla muodostuu Lahden kaupungin Renkomäen (22.) kaupunginosan korttelin 64 viereinen suojaviheralue.”

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Lahden kaupunki, Kaupunkiympäristölautakunta, 18.10.2023 § 103

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä asemakaavan muutosehdotuksen A-2906 asetettavaksi julkisesti nähtäville.

Mikäli mahdolliset muistutukset eivät anna muuhun aihetta, lautakunta esittää, että kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 1

Kaupunginvaltuusto hyväksyy asemakaavan muutosehdotuksen A-2906, jolla muodostuu Lahden kaupungin Renkomäen (22.) kaupunginosan korttelin 64 viereinen suojaviheralue.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

- 6 A-2906a Kaavaehdotuskartta KV
- 7 A-2906a Kaavaselostus KV
- 8 A-2906a Osallistumis- ja arviointisuunnitelma KV
- 9 A-2906 Luonnosvaiheen lausunnot
- 10 A-2906 Luonnosvaiheen mielipiteet
- 11 A-2906a Ehdotusvaiheen lausunnot
- 12 A-2906 Maisematutkielma pylonin sijoittumisesta

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 1

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 03.02.2025

10

Valtuustoaloite: Kisapuiston pääkatsomo-/stadion-hanketta ei toteuteta

518/00.01.01.03/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Toimitilajohtaja Jouni Arola, p. 050 559 4227

Liikuntajohtaja Aleks Nyström, p. 044 483 1794

Päätös

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 27.01.2025

§ 25

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

"Kaupunginvaltuusto merkitsee aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen todeten, että aloitteessa tarkoitettu asia on tullut tässä yhteydessä riittävästi selvitettyksi."

Perusteluosa

Pro Lahden valtuustoryhmä 29.1.2024:

"Esitämme, että kisapuiston pääkatsomo-/stadion-hanketta ei toteuteta, sillä nähdyn perusteella nykyiset suunnitelmat eivät vastaa paikallisten seurojen/pääkäyttäjien tarpeita heidän julkisuuteen antamien lausuntojensa perusteella.

Esitämme, että tuonne toteutetaan muita käyttäjien varten tarpeelliset toimet ja hankkeesta jääneet rahat käytetään tavallisten lahtelaisten sekä lasten ja nuorten liikuntapaikkojen/mahdollisuuksien kehittämiseen. Esimerkkejä tällaisista voisivat olla uusi kuplahalli, ulkotreeni- ja skeittipaikat sekä ulkojääkenttien sekä lasten leikkipaikkojen parempi kunnossapito.

- Liikkumattomuuden kustannukset ovat Päijät-Hämeessä vuosittain yli 60 miljoonaa euroa ja paikallaan olon kustannukset lähes 65 miljoonaa euroa (UKK-instituutti).
- Terveytensä kannalta liian vähän liikkuu 53% 20-64-vuotiaista ja +65-vuotiaista 66% (Terve Suomi).
- Yli 40 prosentilla 5-luokalaisista lapsista ja 8-luokkalaisista nuorista, fyysinen toimintakyky on terveydelle haitallisella tasolla (MOVE!-mittaukset 2023).

- Liikkumattomuus ja ylipaino ovat myös keskeisiä esteitä esimerkiksi työllistymiselle.

Näemme, että lahtelaisten verovarot menee paljon parempaan käyttöön näin kuin, että tehdään seuroille yli 10 miljoonaan Euron katsomoratkaisu, jota he eivät ilmeisesti halua tai aio käyttää julkisten kannanottojensa perusteella.”

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Lahden kaupungin liikuntapaikkasuunnitelmassa 2025-2035 kisapuiston stadionin rakentaminen on yksi keskeisistä hankkeista, jota tulisi edistää ohjelmakauden alkupuolella. Kisapuiston stadion hanketta on valmisteltu yhdessä tulevien pääkäyttäjien kanssa ja heidän tarpeensa on pyritty ottamaan huomioon suunnittelussa. Hankkeen keskeyttäminen ei poistaisi tarvetta rakentaa Lahteen jalkapallon veikkausliigaan soveltuvaa stadionia. Nykyisellään Lahden urheilukeskuksen stadion ei pysty vastaamaan huippujalkapalloilun tulevaisuuden olosuhdevaatimuksiin.

Lahden Tilakeskus toteuttaa Kisapuisto pääkatsomohanketta tehtyjen päätösten mukaisesti. Tällä Kisapuiston pääkatsomohanketta on viety eteenpäin hyväksytyyn alueen kokonaissuunnitelman (KH 8.3.2021 § 110) ja hyväksytyjen hankesuunnitelmien mukaisesti (KTJ 20.6.2022 § 54) ja päivitetty hankesuunnitelma (KTJ 29.1.2024 § 9).

Konserni- ja tilajaosto hyväksyi Lahden Kisapuiston pääkatsomon hankesuunnitelman 20.6.2022 § 59. Hankesuunnitelma perustui kokonaissuunnitelmaan, jonka Lahden kaupunginhallitus hyväksyi 4.10.2021 § 388.

Talouden tasapaino-ohjelmaan liittyen on kaupungin talonrakennuksen investointiohjelmaa karsittu, jotta päästäisiin talouden tasapaino-ohjelmassa sovittiin investointitasoon (KTJ 17.6.2024 § 62).

Tässä karsinnassa on hankkeen toteutuksen investointimäärärahat poistettu. Hankkeella on rahoitus kaavan uudistamisen yhteydessä tarvittavaan suunnitteluun.

Lahden keskusta-alueella Kartanon kaupunginosassa sijaitseva Kisapuisto on perinteikäs ja monipuolinen liikuntapuisto johon on keskittynyt useita harrastuksen ja huippu-urheilun suorituspaikkoja. Alue on paikallisesti, alueellisesti ja kansallisesti merkittävä. Hyväksytyin alueen kokonaissuunnitelman mukaan Kisapuistossa on seuraavia suorituspaikkoja.

- Tekonurmipintainen jalkapallostadion
- Tekonurmipintainen jalkapallon harjoituskenttä, mahdollisuus myös koululaisten ja juniorien pesäpalloon.
- Pesäpallokenttä jossa miesten, naisten ja juniorien rajat
- Tenniskentät 6 kpl o Padel- kentät 2 kpl o Koripallokenttä
- Rantalentopallokentät 4 kpl
- Lentopallokentät 2 kpl
- Hiekkakenttä mölkyn, petankin ja kyykän pelaamiseen
- Talvikäytössä tekojäärata

Kisapuiston kehittämisestä ja tulevaisuuden toiminnoista on keskusteltu pitkään. Alueella on kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennetun ympäristön kohteita. Kaava on vuodelta 1966, ja sitä ollaan päivittämässä. Tavoitteena on saada kaavan päivitys valmiiksi vuoden 2025.

Kisapuiston kehittäminen tulevaisuutta ajatellen on perusteltua useasta eri näkökulmasta. Lahden keskeinen asema urheilu-, liikunta- ja vapaa-ajan palvelujen kaupunkina edellyttää tarkoitukseen varattujen alueiden ja

infrastruktuurin jatkuvaa kehittämistä, joka Kisapuiston kohdalla on ollut pitkään seisahduksissa. Lajien sekä eri käyttäjäryhmien tarpeiden nykyaikainen huomioiminen nostaa alueen käyttöastetta ja tuleva monipuolinen käyttö tukee kaupunkikeskustan sekä laajemmin ajateltuna koko Lahden seudun elinvoimaa. Kisapuisto mahdollistaa kaupunkilaisten liikunnan harrastamisen keskustassa sekä tarjoaa lähiseudun kouluille monipuolisen liikuntapaikan.

Alueen puutteiksi on muodostuneet riittämättömät pukusuojatilat, alueen huoltamiseen liittyvien tilojen puute varastointia ja koneiden säilytystä varten sekä jalkapallon puutteelliset katsomo-olosuhteet. Tällä hetkellä on suuri tarve uusia vanha ja epäkäytännöllinen katsomorakennus, joka ei sisällä pukuhuonetiloja, sekä luoda jalkapallolle ja muillekin mahdollisille tapahtumille toimiva ja riittävät vaatimukset täyttävä stadion. Nykyinen pääkatsomorakennelma on teknisen- sekä rakenteellisen käyttöikänsä päässä. Hyväksytyt hankesuunnitelman mukaisesti pääkatsomorakennukseen on tulossa mm. koko alueen käyttöä palvelevia pukusuoja-, varstonti- ja huoltotiloja. Koneiden säilytystä varten on suunnitteilla erillinen konesuoja.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kh: kv

Kv: -

Liitteet

- 13 Valtuustoaloite, Kisapuiston pääkatsomo-stadion-hanketta ei toteuteta

Kaupunginvaltuusto
Lisälista

nro 1

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 03.02.2025

11 Kokouksessa jätettävät valtuustoaloitteet

73/00.01.01.03/2025

Päätös

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto lähettää aloitteet kaupunginhallituksen käsiteltäviksi.

Perusteluosa

Hallintosäännön kaupunginvaltuustoa koskevien sääntöjen 9 §:n mukaan kokouksutsussa mainittujen asioiden käsittelyn jälkeen on valtuustoryhmällä ja valtuutetulla oikeus, ilmoitettuaan siitä aikaisemmin puheenjohtajalle, tehdä kirjallisia aloitteita kaupungin toimintaa ja hallintoa koskevista asioista. Aloite annetaan puheenjohtajalle se jälkeen, kun se on esitelty valtuustolle.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kirjaamo